

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

16. märts 2023*

Eelotsusetaotlus – Konkurents – Ettevõtjate koondumiste kontroll – Määrus (EÜ) nr 139/2004 – Artikli 21 lõige 1 – Ainult selle määruse kohaldamine mõiste „koondumine“ alla kuuluvatele tehingutele – Ulatus – Koondumine, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline, mis jääb alla liikmesriigi õiguses ette nähtud kohustusliku eelkontrolli künniste ja mida ei ole Euroopa Komisjonile läbivaatamiseks üle antud – Selle liikmesriigi konkurentsiasutuste poolt selle teingu kontrollimine ELTL artikli 102 seisukohast – Lubatavus

Kohtuasjas C-449/21,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus, Prantsusmaa) 1. juuli 2021. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 21. juulil 2021, menetluses

Towercast SASU

versus

Autorité de la concurrence,

Ministre chargé de l'économie,

menetluses osalesid:

Tivana Topco SA,

Tivana Midco SARL,

TDF Infrastructure Holding SAS,

TDF Infrastructure SAS,

Tivana France Holdings SAS,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president A. Prechal, kohtunikud M.L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl (ettekandja) ja J. Passer,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust ja 6. juuli 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Towercast SASU, esindajad: *avocats* P. Mèle ja D. Théophile,
- Autorité de la concurrence, esindajad: E. Combe ja J. Neto, keda abistas *avocat* Y. Anselin,
- Tivana Midco SARL ja Tivana Topco SA, esindajad: *avocates* S. Hamon ja M.-C. Rameau,
- Tivana France Holdings SAS, TDF Infrastructure SAS, TDF Infrastructure Holding SAS, esindajad: *avocats* H. Calvet, Y. Chevalier, A. Helfer, F. Salat-Baroux ja Y. Trifounovitch,
- Prantsuse valitsus, esindajad: G. Bain, A.-L. Desjonquères ja P. Dodeller,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Aiello,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman, P. Huurnink ja C. S. Schillemans,
- Euroopa Komisjon, esindajad: T. Baumé, P. Berghe ja F. Castillo de la Torre,

olles 13. oktoobri 2022. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT 2004, L 24, lk 1; ELT eriväljaanne 08/03, lk 40) artikli 21 lõiget 1.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Towercast SASU ning teiselt poolt Autorité de la concurrence'i (konkurentsiamet, Prantsusmaa) ja ministre chargé de l'économie (majandusminister, Prantsusmaa) vahelises kohtuvaidluses otsuse üle, millega jäeti rahuldamata Towercasti kaebus, mis käsitles turgu valitseva seisundi kuritarvitamist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus (EMÜ) nr 4064/89

- 3 Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta määrus (EMÜ) nr 4064/89 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜT 1989, L 395, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 31) jõustus 21. septembril 1990. Määruse põhjendused 6–8 olid sõnastatud järgmiselt:

„(6) ehkki Euroopa Kohtu pretsedendiõiguse kohaselt on [EMÜ asutamislepingu] artiklid 85 ja 86 kohaldatavad teatavate koondumiste suhtes, ei hõlma need siiski kõiki selliseid tehinguid, mis võivad osutada kokkusobimatuks asutamislepingus ettenähtud moonutamata konkurentsi süsteemiga;

(7) seepärast tuleks määruse vormis sisse seada uus õiguslik vahend, mis võimaldab tõhusalt kontrollida kõigi koondumiste mõju konkurentsi struktuurile [Euroopa Majandus]ühenduses ning mis on selliste koondumiste suhtes kohaldatav ainus õiguslik vahend;

(8) seepärast peab käesolev määrus lisaks [EMÜ asutamislepingu] artiklile 87 põhinema ka [EMÜ] asutamislepingu artiklil 235, mille kohaselt ühendus võib endale võtta lisavolitusi, mis on vajalikud tema eesmärkide saavutamiseks ning seoses koondumistega, mis toimuvad [EMÜ] asutamislepingu II lisas loetletud põllumajandussaaduste ja -toodete turgudel;“.

- 4 Määruse artiklis 22 oli sätestatud:

„1. Artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes kohaldatakse ainult käesolevat määrust.

2. Artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes ei kohaldata [nõukogu 6. veebruari 1962. aasta] määrust nr 17[, esimene määrus [EMÜ] artiklite 85 ja 86 rakendamise kohta (EÜT 1962, L 3, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3)], [nõukogu 19. juuli 1968. aasta] määrust (EMÜ) nr 1017/68[, millega kehtestatakse konkurentsieeskirjade kohaldamine raudtee-, maantee- ja siseveetranspordis (EÜT 1968, L 175, lk 1; ELT eriväljaanne 06/01, lk 378)], [nõukogu 22. detsembri 1986. aasta] määrust (EMÜ) nr 4056/86[, millega nähakse ette üksikasjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamiseks meretranspordis (EÜT 1986, L 378, lk 4; ELT eriväljaanne 07/01, lk 378),] ja [nõukogu 14. detsembri 1987. aasta] määrust (EMÜ) nr 3975/87 [konkurentsieeskirjade rakendamiskorra kehtestamise kohta õhutranspordi ettevõtjate suhtes (EÜT 1987, L 374, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 262)].

3. Kui [Euroopa K]omisjon leiab liikmesriigi taotluse põhjal, et artiklis 3 määratletud koondumine, mis pole ühenduse seisukohalt oluline artikli 1 tähenduses, tekitab või tugevdab turgu valitsevat seisundit, mille tagajärjel tõhus konkurents oleks asjaomase liikmesriigi territooriumil oluliselt takistatud, võib ta niivõrd, kui see koondumine mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust, teha artikli 8 lõike 2 teises lõigus ning lõigetes 3 ja 4 sätestatud otsuseid.

[...]

5. Lõike 3 kohaselt võtab komisjon ainult sellised meetmed, mis on hädavajalikud tõhusa konkurentsi säilitamiseks või taastamiseks selle liikmesriigi territooriumil, kelle taotluse põhjal komisjoni sekkumine toimub.

[...]“.

Määrus nr 139/2004

5 Määrusega nr 139/2004, ilma et see piiraks selle artikli 26 lõikes 2 sätestatud üleminekusätete kohaldamist, tunnistati määrus nr 4064/89 kehtetuks ja asendati alates 1. maist 2004.

6 Määruse nr 139/2004 põhjendustes 2, 5–9, 20 ja 24 on märgitud:

„(2) [EMÜ a]sutamislepingus ettenähtud eesmärkide saavutamiseks sätestatakse artikli 3 lõike 1 punktis g [Euroopa Ü]henduse kohustus kehtestada süsteem, mis tagab, et konkurentsi siseturul ei kahjustata. [...]

[...]

(5) Tuleb [...] tagada, et ümberkorraldused ei tekitaks konkurentstile püsivat kahju; seepärast peab ühenduse õigus sisaldama sätteid selliste koondumiste reguleerimiseks, mis võivad märkimisväärselt takistada tõhusat konkurentsi ühisturul või selle olulises osas.

(6) Seepärast on vaja eraldi õigusakti, mis võimaldaks tõhusalt kontrollida kõiki koondumisi ja nende mõju konkurentsi struktuurile ühenduses ning oleks ainus koondumiste suhtes kohaldatav õigusakt. Määrus [...] nr 4064/89 on võimaldanud arendada ühenduse sellealase tegevuse põhisuundi. Kogemusi silmas pidades tuleks kõnealune määrus nüüd siiski asendada õigusaktiga, mis on kavandatud nii, et see vastaks integreerituma turu ja eelseisva Euroopa Liidu laienemise vajadustele. [EÜ] artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui on vajalik selleks, et kooskõlas vaba konkurentsiiga avatud turumajanduse põhimõttega vältida ühisturul konkrentsimoonutusi.

(7) Ehkki Euroopa Kohtu pretsedendiõiguse kohaselt on [EÜ] artiklid 81 ja 82 kohaldatavad teatavate koondumiste suhtes, ei hõlma need siiski kõiki tehinguid, mis võivad osutada kokkusobimatuks [EÜ] asutamislepingus ettenähtud moonutamata konkurentsi süsteemiga. Seepärast peab käesolev määrus lisaks [EÜ] artiklile 83 põhinema ka [EÜ] artiklil 308, mille kohaselt ühendus võib endale võtta lisavolitusi, mis on vajalikud tema eesmärkide saavutamiseks ning tegutsemiseks seoses koondumistega, mis toimuvad [EÜ] asutamislepingu I lisas loetletud põllumajandussaaduste ja -toodete turgudel.

(8) Käesoleva määruse sätteid tuleks kohaldada märkimisväärsete struktuurimuutuste suhtes, mille mõju turule ületab ühe liikmesriigi piirid. Taolisi koondumisi tuleks üldjuhul läbi vaadata üksnes ühenduse tasandil, kohaldades ainukontrolli põhimõtet, ning kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. [...]

(9) Käesoleva määruse reguleerimisala tuleks määratleda vastavalt asjaomaste ettevõtjate geograafilisele tegevuspiirkonnale ning seda tuleks piirata koguseliste piirnormidega, et hõlmata ka ühenduse seisukohalt olulisi koondumisi. [...]

[...]

- (20) Kohane on määratleda koondumise mõiste viisil, mis hõlmaks tehinguid, mis muudaksid asjaomaste ettevõtjate struktuuri ning seega ka turu struktuuri jäädavalt. Seepärast on asjakohane kohaldada käesolevat määrust kõikide ühisettevõtete suhtes, mis püsivalt täidavad kõiki autonoomse majandusüksuse ülesandeid. Lisaks sellele on kohane käsitada ühe koondumisena omavahel tihedalt seotud tehinguid, st tehinguid, mille tingimuseks või tunnuseks on rea väärtpaberitehingute toimumine suhteliselt lühikese ajavahemiku jooksul.

[...]

- (24) Moonutusteta konkurentsüsteemi tagamiseks ühisturul ning vaba konkurentsiga avatud turumajanduse põhimõttest lähtuvate põhisuundade järgimiseks peaks käesolev määrus võimaldama tõhusalt kontrollida kõikide koondumiste mõju konkurentsile ühenduses. Sellega seoses sätestati määru nr 4064/89 põhimõte, et ühenduse seisukohalt oluline koondumine, mis tekitab turgu valitseva seisundi või tugevdab seda, takistades seeläbi märkimisväärselt tõhusat konkurentsi ühisturul või selle olulises osas, tuleb kuulutada ühisturuga kokkusobimatuks.“

7 Määruse nr 139/2004 artiklis 1 on määruse kohaldamisala kindlaks määratud järgmiselt:

„1. Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 5 ja artikli 22 kohaldamist, kohaldatakse käesolevat määrust kõikide ühenduse seisukohalt oluliste koondumiste suhtes, nagu need on määratletud käesolevas artiklis.

2. Koondumine on ühenduse seisukohalt oluline, kui:

- a) kõigi asjaomaste ettevõtjate aastakäive kogu maailmas kokku on suurem kui 5000 miljonit eurot; ja
- b) vähemalt kahe kõnealuse ettevõtja aastakäive on kogu ühenduses eraldi suurem kui 250 miljonit eurot,

välja arvatud juhul, kui iga asjaomane ettevõtja saab rohkem kui kaks kolmandikku oma aastakäibest kogu ühenduses ühes ja samas liikmesriigis.

3. Koondumine, mis ei ületa lõikes 2 sätestatud künniseid, on ühenduse seisukohalt oluline, kui:

- a) kõigi asjaomaste ettevõtjate aastakäive kogu maailmas kokku on suurem kui 2500 miljonit eurot;
- b) vähemalt kolmest liikmesriigist igaühes on kõigi asjaomaste ettevõtjate aasta kogukäive suurem kui 100 miljonit eurot;
- c) vähemalt kolmest punkti b kohaldamisel arvesse võetavast liikmesriigist igaühes on vähemalt kahe asjaomase ettevõtte aastakäive eraldi suurem kui 25 miljonit eurot; ja
- d) vähemalt kahe asjaomase ettevõtja aastakäive on kogu ühenduses eraldi suurem kui 100 miljonit eurot,

välja arvatud juhul, kui iga asjaomane ettevõtja saab rohkem kui kaks kolmandikku oma aastakäibest kogu ühenduses ühes ja samas liikmesriigis.

[...]“.

8 Määruse artiklis 3 on mõiste „koondumine“ määratletud järgmiselt:

„1. Koondumine on juhtum, kus toimub püsiv kontrolli üleminek tulenevalt:

- a) kahe või enama varem sõltumatu ettevõtja või nende osade ühinemisest, või
- b) juba vähemalt üht ettevõtjat kontrolliva isiku või isikute või ühe või mitme ettevõtja poolsest otsese või kaudse kontrolli omandamisest ühe või enama teise ettevõtja või nende osade üle, mis võib toimuda väärtpaberite või varade ostu kaudu, lepingu alusel või mis tahes muul viisil.

2. Kontrolli sisuks on õigused, lepingud või muud vahendid, mis kas eraldi või ühiselt ning vastavaid asjaolusid või õigusnorme arvestades annavad võimaluse ettevõtjat otsustavalt mõjutada, eelkõige tulenevalt:

- a) omandiõigusest või õigusest osaliselt või täielikult kasutada ettevõtja vara;
- b) õigustest või lepingutest, mis võimaldavad otsustavalt mõjutada ettevõtja organite koosseisu, hääletamist või otsuseid.

3. Kontrolli omandavad isikud või ettevõtjad, kes:

- a) on õiguste valdajad või kellel on õigus kõnealustele õigustele asjaomaste lepingute alusel; või
- b) ei ole ise õiguste valdajad ega oma nimetatud lepingute alusel õigust kõnealustele õigustele, kuid omavad õigust kasutada nendest tulenevaid õigusi.

[...]“.

9 Määruse artiklis 21 „Määruse kohaldamine ja jurisdiktsioon“ on sätestatud:

„1. Artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes kohaldatakse ainult käesolevat määrust ja [nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1/2003, [EÜ] artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) ning nõukogu määrusi nr 1017/68, nr 4056/86 ja nr 3975/87] ei kohaldata, välja arvatud ühissettevõtete puhul, mis pole ühenduse seisukohalt olulised ja mille eesmärk või mõju on sõltumatuks jäänud ettevõtjate konkurentsikäitumise kooskõlastamine.

2. Tingimusel, et tema otsused kuuluvad läbivaatamisele Euroopa Kohtus, on komisjonil ainupädevus teha käesolevas määruses sätestatud otsused.

3. Liikmesriigid ei tohi kohaldada ühenduse seisukohalt oluliste koondumiste suhtes siseriiklikke konkurentsialaseid õigusakte.

[...]“.

- 10 Määruse nr 139/2004 artikli 22 „Koondumisasjade üleandmine komisjonile“ lõikes 1 on sätestatud:

„1. Üks või mitu liikmesriiki võivad taotleda, et komisjon vaataks läbi mis tahes artikli 3 määratlusele vastava koondumise, mis ei ole artikli 1 tähenduses ühenduse seisukohalt oluline, kuid mõjutab liikmesriikide vahelist kaubandust ja ähvardab oluliselt mõjutada konkurentsi taotleva liikmesriigi või taotlevate liikmesriikide territooriumil.

Taotlus esitatakse hiljemalt 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil koondumisest teatati või, kui teatamist ei nõuta, liikmesriigis muul viisil teatavaks tehti.“

Määrus nr 1/2003

- 11 Määruse nr 1/2003 artiklis 3 „[ELTL] artiklite [101] ja [102] ning siseriiklike konkurentsieeskirjade vaheline seos“ on sätestatud:

„1. [...] Kui liikmesriikide konkurentsiasutused või siseriiklikud kohtud kohaldavad siseriiklikku konkurentsioigust [ELTL artikli 102] alusel keelatud kuritarvitamise suhtes, peavad nad kohaldama ka [ELTL artiklit 102].

2. [...] Liikmesriikidel ei takistata käesoleva määruse alusel oma territooriumil vastu võtta ja kohaldada rangemaid siseriiklikke õigusakte, millega keelatakse ettevõtjate ühepoolne tegevus või rakendatakse selle suhtes sanktsioone.

3. Ilma et see piiraks [liidu] õiguse üldpõhimõtteid ja muid sätteid, ei kohaldata lõiget 1 ja 2 juhul, kui liikmesriikide konkurentsiasutused ja kohtud kohaldavad ühinemiskontrolli käsitlevaid siseriiklikke õigusakte [...]“.

- 12 Selle määruse artikli 5 esimeses lõigus on ette nähtud, et „[l]iikmesriikide konkurentsiasutustel on [ELTL artiklite 101 ja 102] kohaldamise õigus üksikjuhtudel“ ja nad võivad sel eesmärgil teha otsused, millega i) nõutakse rikkumise lõpetamist, ii) määratakse ajutised meetmed, iii) kiidetakse heaks kohustused ja iv) määratakse trahve, karistusmaksleid või muid riigisisiseses õiguses ette nähtud sanktsioone.

Prantsuse õigus

- 13 Äriseadustiku (code de commerce) artiklis L. 420-2 on sätestatud:

„Siseturus või selle olulises osas turgu valitseva seisundi kuritarvitamine artiklis L 420-1 sätestatud viisil ettevõtja või ettevõtjate ühenduse poolt on keelatud. Kuritarvitamine võib seisneda iseäranis kauba müümisest keeldumises, kaupade sidumises või ebasoodsamate müügitingimuste kehtestamises ning ärisuhete lõpetamises ainult põhjusel, et teine pool keeldub nõustumast ebaõiglase äritingimustega.

Samuti on keelatud ettevõtja või ettevõtjate ühenduse poolt oma kliendi või tarnija majandusliku sõltuvuse kuritarvitamine, kui sellega kahjustatakse konkurentsi struktuuri või toimimist. Kuritarvitamine võib seisneda iseäranis kauba müümisest keeldumises, kaupade sidumises, diskrimineerivas tegevuses, millele on osutatud artiklites L. 442-1–L. 442-3, või laiendatud tootevaliku kokkulepetes.“

14 Äriseadustiku artiklis L. 490-9 on sätestatud:

„[ELTL] artiklite [101]–[103] kohaldamiseks on ühelt poolt majandusministril ja ametnikel, kelle ta on käesoleva raamatu sätete kohaselt määranud või volitanud, ning teiselt poolt konkurentsiametil vastavad volitused, mis on neile antud käesoleva raamatu ja määruse [nr 139/2004] artiklites ja [määruses nr 1/2003]. Nende suhtes kohaldatakse nendes õigusaktides ette nähtud menetlusnorme.“

15 Prantsuse õigus näeb lisaks ette koondumiste kohustusliku eelkontrolli menetluse äriseadustikus sätestatud tingimustel, kusjuures selle seadustiku artiklis L. 430-1 on määratletud koondumise mõiste ja artiklis L. 430-2 on kehtestatud käibekünnised, millest alates kohaldatakse koondumiste suhtes riigisisest kontrolli.

16 Äriseadustiku artiklis L. 430-9 on veel sätestatud, et „[k]onkurentsiamet võib turgu valitseva seisundi kuritarvitamise või majandusliku sõltuvuse korral põhjendatud otsusega nõuda, et asjaomane ettevõtja või kontsern muudaks, täiendaks või lõpetaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul kõik kokkulepped ja toimingud, millega toimus kuritarvitamist võimaldanud majandusliku võimsuse koondumine, isegi kui nende toimingute suhtes on algatatud käesolevas jaotises ette nähtud menetlus“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

17 Télédiffusion de France (TDF), kes osutab Prantsusmaal maapealse digitelevisiooni edastamise teenuseid, omandas 13. oktoobril 2016 ainukontrolli samuti maapealse digitelevisiooni edastamise sektoris tegutseva äriühingu Itas üle, ostes kõik tema aktsiad.

18 Itase omandamise tehingust, mis jääb alla määruse nr 139/2004 artiklis 1 ja äriseadustiku artiklis L. 430-2 sätestatud künniste, ei teavitatud ja seda ei kontrollitud koondumiste eelkontrolli raames. Selle tehingu tulemusel ei toimunud ka määruse nr 139/2004 artikli 22 alusel koondumisasja komisjonile üleandmise menetlust.

19 Äriühing Towercast, kes osutab maapealse digitelevisiooni edastamise teenuseid Prantsusmaal, esitas 15. novembril 2017 konkurentsiametile kaebuse maapealse ringhäälingu sektoris elluviidava tegevuse kohta. Towercast väitis, et TDFi poolt Itase üle kontrolli omandamine 13. oktoobril 2016 kujutas endast turgu valitseva seisundi kuritarvitamist, kuna see takistas konkurentsi maapealse digitelevisiooni edastamise eelnevatel ja järgnevatel hulgiturgudel, tugevdades märkimisväärselt TDFi turgu valitsevat seisundit neil turgudel.

20 25. juunil 2018 saadeti äriühingutele TDF infrastructure ja TDF infrastructure Holding ning Tivana France Holdings, Tivana Midco ja Tivana Topco (edaspidi koos „Tivana“) vastuväited, milles heideti neile ette, „et kuna nad omandasid 13. oktoobril 2016 konkurentsioiguse tähenduses ühe ettevõtjana ainukontrolli Itase kontserni üle, siis on nad kuritarvitanud selle ettevõtja turgu valitsevat seisundit maapealse digitelevisiooni edastamise järgneval hulgiturul“, sest selline praktika, mis võib takistada, piirata või moonutada konkurentsi toimimist maapealse digitelevisiooni järgneval hulgiturul, on äriseadustiku artikliga L. 420-2 ja ELTL artikliga 102 keelatud.

- 21 Konkurentsiamet otsustas 16. jaanuari 2020. aasta otsuses nr 20-D-01, et TDFi kontserni äriühingute suhtes esitatud vastuväide ei ole tõendatud ning menetlust ei ole alust jätkata. Tuginedes oma uurimistalituste omast erinevale analüüsile, leidis konkurentsiamet sisuliselt, et määruse nr 4064/89 vastuvõtmisega kehtestati selge eraldusjoon koondumiste kontrolli ja konkurentsivastase tegevuse kontrolli vahel ning et sellele järgnenud määrust nr 139/2004 kohaldatakse ainult selle määruse artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes ja see muutis ELTL artikli 102 koondumise suhtes kohaldamise esemetuks, kui puudub asjaomase ettevõtja kuritarvitus, mis on koondumisest eraldatav.
- 22 Towercast esitas 9. märtsil 2020 selle otsuse peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse.
- 23 Towercast põhjendab oma kaebust 21. veebruari 1973. aasta kohtuotsusega Europemballage ja Continental Can vs. komisjon (6/72, EU:C:1973:22), väites, et Euroopa Kohus leidis selles kohtuotsuses, et komisjon võis ettevõtjate koondumiste suhtes õiguspäraselt kohaldada EMÜ asutamislepingu artiklit 86 (hiljem EÜ artikkel 82, nüüd ELTL artikkel 102). Towercast leiab, et selles kohtuotsuses esitatud põhimõtted on endiselt asjakohased. Koondumiste eelkontrolli kehtestamine määrustega nr 4064/89 ja nr 139/2004 ei muutnud esemetuks ELTL artikli 102 kohaldamist koondumise suhtes, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline. Määrust nr 139/2004 kohaldatakse ainsana koondumiste suhtes, mis kuuluvad selle kohaldamisalasse, st koondumiste suhtes, mis on ühenduse seisukohalt olulised või mille liikmesriigi konkurentsiasutused on komisjonile üle andnud. Ta tugineb ELTL artikli 102 vahetule õigusmõjule ja leiab, et koondumiste puhul, mis jäävad alla asjaomaste künniste, tuleb selle artikliga kooskõla kontrollida tagantjärele.
- 24 Konkurentsiamet jääb eelotsusetaotluse esitanud kohtus oma otsuses esitatud analüüsi juurde, eelkõige seoses selle kohtupraktika ulatusega, mis tuleneb 21. veebruari 1973. aasta kohtuotsusest Europemballage ja Continental Can vs. komisjon (6/72, EU:C:1973:22) ja mis on tema arvates alates koondumiste suhtes kohaldatava eraldi kontrollisüsteemi loomisest esemetu. Ta leiab, et sel viisil kehtestatud mehhanism välistab oma olemuselt konkurentsivastase tegevuse suhtes kohaldatava järelkontrolli. Ta väidab, et määruse nr 139/2004 artikkel 3 määratleb koondumised materiaalõigusliku kriteeriumi alusel, viitamata määruse artiklis 1 sätestatud künnistele, mistõttu ei saa selle kohaldamisala piirata koondumistega, mis on ühenduse seisukohalt olulised ja mis ületavad neid künniseid.
- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et ELTL artiklil 102 on vahetu õigusmõju ja selle kohaldamine ei sõltu sellest, kas eelnevalt on vastu võetud menetlust reguleeriv määrus. Ta märgib ka, et määruse nr 139/2004 põhjenduses 7 on täpsustatud, et „[e]hkki Euroopa Kohtu pretsedendiõiguse kohaselt on [ELTL artiklid 101 ja 102] kohaldatavad teatavate koondumiste suhtes, ei hõlma need siiski kõiki tehinguid, mis võivad osutada kokkusobimatuks asutamislepingus ettenähtud moonutamata konkurentsi süsteemiga“. Seega tekib tal küsimus, kas määruse nr 139/2004 artikli 21 lõikes 1 ette nähtud erand on kohaldatav ka koondumistele, mille suhtes ei ole eelkontrolli läbi viidud.
- 26 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täheldab, et kuigi Euroopa Kohus märkis 7. septembri 2017. aasta kohtuotsuses Austria Asphalt (C-248/16, EU:C:2017:643), et ainult määrus nr 139/2004 on kohaldatav selle määruse artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes, mille suhtes määrust nr 1/2003 põhimõtteliselt ei kohaldata, ei selgitanud Euroopa Kohus erandeid, mida võiks sellest põhimõttest teha, ning ta ei võtnud seisukohta küsimuses, kas tõlgendus, mis anti 21. veebruari 1973. aasta kohtuotsuses Europemballage ja Continental Can vs. komisjon (6/72,

EU:C:1973:22), on veel kohaldatav, eelkõige koondumiste suhtes, mis jäävad alla kohustusliku kontrolli künniste, mida ei ole kontrollitud kohustusliku eelkontrolli raames ja mida ei ole määruse nr 139/2004 artikli 22 alusel komisjonile üle antud.

- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et seega esineb kahtlus viimati nimetatud sätetele antava tõlgenduse küsimuses seoses võimatusega „põhimõtteliselt“ kohaldada autonoomselt esmasest õigusest tulenevaid konkurentsieeskirju tehingu suhtes, mis – nagu käesoleval juhul – esiteks võib vastata määruse nr 139/2004 artikli 3 määratlusele, millega seoses teiseks ei ole koondumiste suhtes kohaldatava liidu õiguse ega riigisisese õiguse alusel läbi viidud mingit eelkontrolli ning mille puhul kolmandaks ei ole tulenevalt asjaolust, et tehing jääb alla eelkontrolli künniste, mingit ohtu, et määrust nr 139/2004 ja määrust nr 1/2003 kohaldatakse kumulatiivselt või et esineb vastuolu, mis tuleneb sellest, et tehakse nii eelkontrolli kui ka järelkontrolli.
- 28 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib lisaks, et määruse nr 139/2004 artikli 21 lõiget 1 kohaldata eri liikmesriikides erinevalt.
- 29 Neil asjaoludel otsustas Cour d’appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus, Prantsusmaa) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [...] määruse [...] nr 139/2004 [...] artikli 21 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui liikmesriigi konkurentsiasutus käsitab koondumist, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline eespool viidatud määruse artikli 1 tähenduses ja mis jääb alla liikmesriigi õiguses ette nähtud kohustusliku eelkontrolli künniste ja mida ei ole kõnealuse määruse artikli 22 kohaselt Euroopa Komisjonile läbivaatamiseks üle antud, konkurentsi struktuuri seisukohast riigisisese mõõtmega turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena, mis on ELTL artikliga 102 keelatud?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimuses selgitada, kas määruse nr 139/2004 artikli 21 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui liikmesriigi konkurentsiasutus käsitab ettevõtjate koondumist, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline selle määruse artikli 1 tähenduses ja mis jääb alla liikmesriigi õiguses ette nähtud kohustusliku eelkontrolli künniste ja mida ei ole kõnealuse määruse artikli 22 kohaselt komisjonile läbivaatamiseks üle antud, konkurentsi struktuuri seisukohast riigisisese mõõtmega turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena, mis on ELTL artikliga 102 keelatud.
- 31 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et liidu õigusnormi tõlgendamisel tuleb arvesse võtta mitte ainult normi sõnastust, vaid ka selle konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärgi, mille osa õigusnorm on. Ka liidu õigusnormi tekkelugu võib anda asjakohast teavet selle normi tõlgendamiseks (25. juuni 2020. aasta kohtuotsus A jt (Aalteri ja Nevele tuulepargid), C-24/19, EU:C:2020:503, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 32 Mis puudutab kõigepealt määruse nr 139/2004 artikli 21 lõike 1 sõnastust, siis nähtub sellest, et „artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes kohaldatakse ainult“ seda määrust ja nende suhtes määrust nr 1/2003 põhimõtteliselt ei kohaldata.

- 33 Seega reguleerib määruse nr 139/2004 artikli 21 lõige 1 seda, milline on koondumiste läbivaatamisel selle määruse kohaldamisala võrreldes liidu teisese õiguse muude konkurentsialaste õigusnormide kohaldamisalaga.
- 34 Selle sätte sõnastuse analüüs ei anna aga vastust küsimusele, kas esmase õiguse sätted ja täpsemalt ELTL artikkel 102 jäävad kohaldatavaks ettevõtjate koondumiste suhtes määruse nr 139/2004 artikli 3 tähenduses, eelkõige sellisel juhul, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kus koondumine jääb esiteks alla liidu õiguses ja riigisiseses õigusnormides ette nähtud kontrollikünniste ning teiseks ei ole seda määruse artikli 22 alusel komisjonile üle antud, mistõttu ei ole seda eelnevalt kontrollitud koondumisi käsitlevate õigusnormide seisukohast.
- 35 Mis puudutab seejärel nimetatud määruse artikli 21 lõike 1 tekkelugu, siis see säte, mis võtab *mutatis mutandis* üle varem kehtinud määruse nr 4064/89 artikli 22 sisu, väljendab liidu seadusandja tahet, mida on meelde tuletatud viimati nimetatud määruse põhjenduses 7, täpsustada, et teised konkurentsioigust rakendavad määrused ei ole põhimõtteliselt enam kohaldatavad kõigi koondumiste suhtes, st nii koondumiste suhtes, mis kujutavad endast turgu valitseva seisundi kuritarvitamist, kui ka koondumiste suhtes, mis annavad asjaomastele ettevõtjatele võimu, mis võimaldab neil takistada tõhusat konkurentsi siseturul.
- 36 Lõpuks, mis puudutab määruse nr 139/2004 eesmärgi ja üldist ülesehitust, siis tuleb märkida, et nagu nähtub määruse põhjendusest 5, on selle määruse eesmärk tagada, et ettevõtjate ümberkorraldused, eelkõige need, mis toimuvad koondumiste kaudu, ei tekitaks konkurentsile püsivat kahju. Seepärast peab liidu õigus sisaldama sätteid selliste koondumiste reguleerimiseks, mis võivad märkimisväärselt takistada tõhusat konkurentsi siseturul või selle olulises osas. Liidu seadusandja soovis sellega seoses täpsustada, et määrus nr 139/2004 on ainus menetlust reguleeriv õigusakt, mis on kohaldatav koondumiste eelneva ja tsentraliseeritud kontrolli suhtes ja mis määruse põhjenduse 6 kohaselt peab võimaldama tõhusalt kontrollida kõiki koondumisi selle alusel, milline on nende mõju konkurentsi struktuurile (vt selle kohta 7. septembri 2017. aasta kohtuotsus Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punkt 21, ja 31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 41).
- 37 Kuigi selle määrusega kehtestatud „ainukontrolli“ süsteemi kohaselt on see eraldi menetlusakt, mida ainsana kohaldatakse ettevõtjate koondumiste suhtes, mis toovad kaasa olulisi struktuurimuutusi, mille mõju turule ulatub liikmesriigi piiridest kaugemale, nagu nähtub määruse põhjendusest 8, ei saa sellest siiski järeldada, et see seadusandja soovis muuta esemetuks ELTL artikli 102 seisukohalt tehtava koondumise kontrolli riigisisesel tasandil.
- 38 Nii on määruse nr 139/2004 põhjenduses 7 täpsustatud, et „[e]hkki [ELTL] artiklid [101] ja [102] [on] kohaldatavad teatavate koondumiste suhtes, ei hõlma need siiski kõiki tehinguid, mis võivad osutuda kokkusobimatuks asutamislepingus ettenähtud moonutamata konkurentsi süsteemiga“.
- 39 Viimati esitatud viitest nähtub, et määrus nr 139/2004 ei võta kaugeltki liikmesriikide pädevatelt asutustelt võimalust kohaldada selle määruse artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes aluslepingu konkurentsieeskirju, vaid on osa seadusandlikust tervikust, millega rakendatakse ELTL artikleid 101 ja 102 ning kehtestatakse kontrollisüsteem, mis tagab, et konkurentsi liidu siseturul ei kahjustata (7. septembri 2017. aasta kohtuotsus Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punkt 31, ning 31. mai 2018. aasta kohtuotsus Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punkt 55).

- 40 Samuti tuleb meelde tuletada, et ettevõtjate ümberkorraldamisest tuleneda võivate konkurentsimoonutuste vastu kaitsmise süsteemi lünkade täitmiseks võeti see määrus vastu EÜ artikli 83 (nüüd ELTL artikkel 103) alusel, mis käsitleb ELTL artiklites 101 ja 102 sätestatud põhimõtete kohaldamiseks vastu võetavaid määrusi või direktiive, ning EÜ artikli 308 (nüüd ELTL artikkel 352) alusel, mille kohaselt liit võib endale võtta lisavolitusi, mis on vajalikud tema eesmärkide saavutamiseks. Kuigi koondumisest tuleneda võivate konkurentsimoonutuste vastu liidu õigusega pakutava kaitse toimimine ja ülesehitus toetavad õiguskindluse kaalutlustel seda, et eelistatakse määruse nr 139/2004 artiklis 3 määratletud koondumiste eelkontrolli mehhanismi kohaldamist, ei välista see siiski võimalust, et konkurentsiasutus vaatab teatavatel asjaoludel koondumise läbi ELTL artikli 102 alusel.
- 41 Seega tuleneb määruse nr 139/2004 ülesehitusest, et kuigi sellega kehtestatakse ühenduse seisukohalt oluliste koondumiste eelkontroll, ei välista see siiski selliste koondumiste järelkontrolli, mis seda künnist ei ületa. Kuigi on tõsi, et selle määruse artiklis 3 on kasutatud ettevõtja koondumise sisulist määratlust ilma viiteta viimases mainitud künnistele, tuleb seda määrust tõlgendada selle kontekstist ja eelkõige artiklist 1 ning põhjendustest 7 ja 9 lähtudes. Nendest tuleneb esiteks, et määrust kohaldatakse üksnes ühenduse seisukohalt oluliste koondumiste suhtes, ja teiseks, et tunnistatakse, et teatavad koondumised võivad jääda eelkontrolli alt välja ja olla samas allutatud järelkontrollile.
- 42 Tõlgendus, mida pooldavad käesoleval juhul konkurentsiamet, Tivana, TDF ning Prantsuse ja Madalmaade valitsus, välistab lõppkokkuvõttes esmase õiguse sätte vahetu kohaldatavuse põhjusel, et võetakse vastu teisese õiguse akt, mis käsitleb ettevõtjate teatavat tegevust turul.
- 43 Selles suhtes tuleb meenutada, et ELTL artikli 102 kohaselt on siseturus või selle olulises osas turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või mitme ettevõtja poolt keelatud kui siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 44 On kindlalt tuvastatud, et sellel artiklil on vahetu õigusmõju ja selle kohaldamine ei sõltu sellest, kas eelnevalt on vastu võetud menetlust reguleeriv määrus. Sellest artiklist tulenevad isikutele õigused, mida liikmesriikide kohtud peavad kaitsma (vt selle kohta 14. märtsi 2019. aasta kohtuotsus *Skanska Industrial Solutions jt*, C-724/17, EU:C:2019:204, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Selles kontekstis on oluline ka täpsustada, et turgu valitseva seisundi kuritarvitamise suhtes ei saa mis tahes viisil erandit teha; selline kuritarvitamine on aluslepinguga lihtsalt keelatud. Liikmesriigi pädevatel ametiasutustel või komisjonil tuleb oma pädevuse teostamisel teha sellest keelust omad järeldused (11. aprilli 1989. aasta kohtuotsus *Saeed Flugreisen ja Silver Line Reisebüro*, 66/86, EU:C:1989:140, punkt 32).
- 46 Euroopa Kohus on otsustanud, et ELTL artiklis 102 osutatud tegevuste ja käitumiste loetelu ei ole täielik, kuna selles sättes toodud kuritarvituste loend liidu õigusega keelatud turgu valitseva seisundi kuritarvitamise viisidest ei ole ammendav (vt selle kohta 21. veebruari 1973. aasta kohtuotsus *Europemballage ja Continental Can vs. komisjon*, 6/72, EU:C:1973:22, punkt 26, ja 17. veebruari 2011. aasta kohtuotsus *TeliaSonera Sverige*, C-52/09, EU:C:2011:83, punkt 26).
- 47 Nagu komisjon rõhutas, ei saa määruse nr 1/2003, eelkõige selle artikli 5 – mis käsitleb liikmesriikide konkurentsiasutuste pädevust kohaldada ELTL artikleid 101 ja 102 määruse nr 139/2004 artiklis 3 määratletud koondumiste suhtes – kohaldamatus kaasa tuua seda, et riigisisestel konkurentsiasutustel keelatakse kohaldada koondumiste suhtes ELTL artiklit 102.

- 48 Nimelt, vaatamata määruse nr 139/2004 artikli 21 lõikes 1 kehtestatud põhimõttele, mille kohaselt kohaldatakse koondumiste suhtes ainult seda määrust, kohaldatakse koondumiste suhtes, mis ei ole ühenduse seisukohalt olulised, liikmesriikide menetlusõigust.
- 49 On tõsi, et seda, et 21. veebruari 1973. aasta kohtuotsuses *Europemballage ja Continental Can vs. komisjon* (6/72, EU:C:1973:22) kohaldati EMÜ artiklit 86 (hiljem EÜ artikkel 82, nüüd ELTL artikkel 102) koondumiste konkreetsetes kontekstis, kasutati ja mõisteti kui vahendit, mis leevendab EMÜ asutamislepingus koondumiste suhtes kohaldatavate sõnaselgete kontrollisätete puudumist. Kuna aga jõustusid koondumiste kontrolli käsitlevad autonoomsed sätted, nagu need on nüüd ette nähtud määruses nr 139/2004, on EÜ artiklite 81 ja 82 (nüüd ELTL artiklid 101 ja 102) rakendamise menetlusnormide – mis olid esialgu sätestatud määruses nr 17 ja hiljem määruses nr 1/2003 – kasutamine aga esemetuks muutunud.
- 50 Seega ei ole määrusega nr 139/2004 vastuolus see, kui liikmesriigi konkurentsiasutused ja kohtud kontrollivad ELTL artikli 102 vahetu õigusmõju alusel sellist koondumist, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline, nagu põhikohtuasjas, kohaldades oma menetlusnorme.
- 51 Nimelt on ELTL artiklis 102 sätestatud keeld piisavalt selge, täpne ja tingimusteta, mistõttu ei ole vaja kehtestada teisele õiguse normi, mis sõnaselgelt näeb ette või annab õiguse liikmesriigi ametiasutustel ja kohtutel seda kohaldada.
- 52 Sellest tuleneb, et koondumise suhtes, mis jääb alla määruses nr 139/2004 ja kohaldatavas riigisisises õiguses ette nähtud eelkontrolli künniste, võib kohaldada ELTL artiklit 102, kui on täidetud selles artiklis turgu valitseva seisundi kuritarvitamise tuvastamiseks ette nähtud tingimused. Eelkõige peab asja menetlev asutus kontrollima, kas ostja, kellel on asjaomasel turul turgu valitsev seisund ja kes on omandanud kontrolli teise ettevõtja üle sellel turul, on selle tegevusega oluliselt kahjustanud konkurentsi sellel turul. Seejuures ei piisa kuritarvitamiseks kvalifitseerimiseks ainult ettevõtja seisundi tugevnemise tuvastamisest, kuna tõendada tuleb seda, et saavutatud valitseva seisundi tase takistab konkurentsi märkimisväärselt, mis tähendab, et turule jäävad vaid ettevõtjad, kelle käitumine sõltub valitsevast ettevõtjast (vt selle kohta 21. veebruari 1973. aasta kohtuotsus *Europemballage ja Continental Can vs. komisjon*, 6/72, EU:C:1973:22, punkt 26, ning 16. märtsi 2000. aasta kohtuotsus *Compagnie maritime belge transports jt vs. komisjon*, C-395/96 P ja C-396/96 P, EU:C:2000:132, punkt 113).
- 53 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 139/2004 artikli 21 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui liikmesriigi konkurentsiasutus käsitab ettevõtjate koondumist, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline selle määruse artikli 1 tähenduses, mis jääb alla liikmesriigi õiguses ette nähtud kohustusliku eelkontrolli künniste ja mida ei ole kõnealuse määruse artikli 22 kohaselt komisjonile läbivaatamiseks üle antud, konkurentsi struktuuri seisukohast riigisisese mõõtmega turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena, mis on ELTL artikliga 102 keelatud.

Käesoleva kohtuotsuse ajalise toime piiramine

- 54 TDF ja Tivana palusid oma kirjalikes ja suulistes seisukohtades Euroopa Kohtul piirata käesoleva kohtuotsuse ajalist toimet, kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et koondumise, mis jääb alla koondumiste kontrolli künniste ja mida ei ole määruse nr 139/2004 artikli 22 alusel komisjonile läbivaatamiseks üle antud, võib läbi vaadata ELTL artikli 102 alusel.

- 55 TDF ja Tivana väidavad oma taotluse põhjendamisel sisuliselt, et selline kohtuotsus ei tekitaks õiguskindluse seisukohast tõsiseid tagajärgi mitte ainult neile, vaid ka kõigile ettevõtjatele, kes on heas usus viinud läbi künnistest allapoole jäävaid koondumisi, mida võidakse nüüd liikmesriigi ametiasutustes või kohtutes ELTL artikli 102 alusel vaidlustada.
- 56 Sellega seoses tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tõlgendus, mille Euroopa Kohus talle ELTL artikliga 267 antud pädevust kasutades liidu õigusnormile annab, selgitab ja täpsustab selle normi tähendust ja ulatust, nagu seda peab või peaks mõistma ja kohaldama alates selle jõustumise hetkest. Sellest järeldub, et kohus võib ja on kohustatud kohaldama nõnda tõlgendatud õigusnormi õigussuhetele, mis on tekkinud ja loodud enne tõlgendamistaotluse kohta tehtud otsuse kuulutamist, kui lisaks on täidetud ka tingimused, mis lubavad selle normi kohaldamist pädevates kohtutes vaidlustada (24. novembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (dokumentide võltsimine), C-510/19, EU:C:2020:953, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 57 Euroopa Kohus võib üksnes väga erandlikel juhtudel, kohaldades liidu õiguskorrale omast õiguskindluse üldpõhimõtet, piirata kõikide huvitatud isikute võimalust tugineda mõnele tema tõlgendatud õigusnormile, et vaidlustada heauskselt loodud õigussuhteid. Et sellist piiramist saaks lubada, peavad olema täidetud kaks peamist tingimust, nimelt huvitatud isikute heausksus ja tõsiste probleemide tekkimise oht (24. novembri 2020. aasta kohtuotsus Openbaar Ministerie (dokumentide võltsimine), C-510/19, EU:C:2020:953, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 58 Mis puudutab käesoleval juhul esiteks huvitatud isikute heausksuse kriteeriumi, siis tuleb tõdeda, et tõlgendus, mille Euroopa Kohus käesolevas kohtuotsuses liidu õigusele andis, täiendab Euroopa Kohtu ja Üldkohtu väljakujunenud praktikat ELTL artikli 102 vahetu õigusmõju ja sellega kaasnevate tagajärgede kohta. TDF ja Tivana ei saa tulemuslikult väita, et nad võisid eeldada, et põhikohtuasjas kõne all olevat koondumist ei kontrollita ELTL artikli 102 seisukohast, kuna EL toimimise lepingu selle artikli õigusliku ulatuse osas valitseb objektiivne ja märkimisväärne ebakindlus.
- 59 Käesoleval juhul tuleb teiseks märkida, et ei eelotsusetaotlusest ega Euroopa Kohtule esitatud seisukohtadest ei selgu asjaolusid, mis tõendaksid, et Euroopa Kohtu käesolevas kohtuotsuses antud tõlgendus tooks kaasa tõsiste probleemide tekkimise ohu, sest puudub täpne viide nende õigussuhete arvule, mida see tõlgendus võiks puudutada.
- 60 Lisaks puudutab käesolevas kohtuotsuses Euroopa Kohtu poolt liidu õigusele antud tõlgendus liikmesriigi konkurentsiasutuse võimalust kontrollida ELTL artikli 102 seisukohast määruse nr 139/2004 artikli 1 tähenduses koondumist, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline, mis jääb alla riigisisese õiguses ette nähtud kohustusliku eelkontrolli künniste ja mida ei ole selle määruse artikli 22 alusel komisjonile üle antud. Selline tõlgendus ei tähenda tingimata, et sellist tehingut võidakse vaidlustada, kahjustades nii omandiõigust ja tuues kaasa märkimisväärsed finantstagajärgi.
- 61 Järelikult ei saa lugeda tõendatuks ka tõsiste probleemide tekkimise ohu olemasolu, mis õigustaks käesoleva kohtuotsuse ajalise toime piiramist.
- 62 Neil asjaoludel ei ole alust käesoleva kohtuotsuse toimet ajaliselt piirata.

Kohtukulud

- 63 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle artikli 21 lõiget 1

tuleb tõlgendada nii, et

sellega ei ole vastuolus see, kui liikmesriigi konkurentsiasutus käsitab ettevõtjate koondumist, mis ei ole ühenduse seisukohalt oluline selle määruse artikli 1 tähenduses, mis jääb alla liikmesriigi õiguses ette nähtud kohustusliku eelkontrolli künniste ja mida ei ole kõnealuse määruse artikli 22 kohaselt komisjonile läbivaatamiseks üle antud, konkurentsi struktuuri seisukohast riigisisese mõõtmega turgu valitseva seisundi kuritarvitamisena, mis on ELTL artikliga 102 keelatud.

Allkirjad